

PRESENTATIEMAP

Cie Cecilia

www.compagnie-cecilia.be

www.dewerf.be

*Doet uw best, onzeliervenheer doet de rest.
Ik doe mijn best.
Gij doet de rest nie ...onzelieveheer.
Gij doet uw best nie voor mij.
Ik voel mij niet gewaardeerd, ik voel mij gepasseerd.
Ik geef en ik geef ...
En ik krijg niets weer.*

1 INTRO

Marijke Pinoy neemt het voortouw in een theaterproductie over het 'levenswerk' van Soeur Sourire, alias Jeanine Deckers (1933-1985). Tot haar dertigste leidt de novice een anoniem bestaan in het Waalse Ficherfont. Wanneer 'The singing nun' in 1963 met *Dominique* een wereldhit scoort, treedt ze uit het klooster om zich volledig - maar tevergeefs - op haar muzikale carrière te storten. De financiële en de persoonlijke problemen blijven zich opstapelen. Depressief, werkloos en diep in de schulden pleegt ze in 1985 samen met haar lesbische vriendin Annie Pécher zelfmoord.

Dit is niet zomaar een theatervoorstelling over Soeur Sourire (1933-1985). We kennen de zingende non van haar hit *Dominique* met gitaar in de hand, barstensvol energie en succesvol de Amerikaanse hitlijsten dominerend. Marijke Pinoy baseerde zich voor deze voorstelling echter op de niet gepubliceerde dagboeken van Jeanine Deckers. Die tonen een heel andere kant van Zuster Glimlach: obsessief en dominant gedrag en paradoxale geloofsovertuigingen zetten de toon. De voorstelling vertelt het verhaal vanuit het standpunt van Jeanine Deckers, vier jaar uit het klooster getreden maar vastbesloten haar missie verder te zetten. Ze vormt een muziekgroepje met twee beschermelingen om zo 'Onzenlievenheer' terug onder de mensen te brengen.

Marijke Pinoy is meer dan enkel een veelzijdige actrice. In 2006 richt ze samen met Johan Heldenbergh en Arne Sierens Compagnie Cecilia op. En met *Soeur Sourire* zit ze voor de derde keer in de regiestoel. Eerder levert ze met *Mouchette / Colette* (2003) en *Yerma vraagt een toefding* (2004) staaltjes van haar kunnen af.

Om gestalte te geven aan 'haar' *Soeur Sourire* liet Pinoy zich inspireren door allerhande bronnenmateriaal en de (onuitgegeven) dagboeken van Jeanine Deckers. Ze omringde zich daarvoor met o.a. researcher **Luc Maddelein**, zangeres/actrice **Cecilia Kankonda** (ex-Zap Mama, KVS) en **Mirko Banovic** (Arno, Arsenal). Kunstencentrum **De Werf** (Brugge) en **Compagnie Cecilia** (Gent) staan samen in voor de productie.

2 CREDITS

CONCEPT	Marijke Pinoy
SPEL	Marijke Pinoy, Cecilia Kankonda, Gilles Vandecaveye
MUZIKALE BEWERKING	Mirko Banovic
SCENOGRAPHIE	Timme Afschrift, Geert Vandewalle
KOSTUUMS	Lieve Pynoo
DRAMATURGIE	Johan Heldenbergh
COACHING	Jan Steen / Dirk Pauwels
RESEARCH	Luc Maddelein
REALISATIE	Koen Demeyere, Nico Vanderostyne, Ruben Snels (stage)
FOTOGRAFIE	Kurt Van der Elst
BEELD	Lieven Haneca
CLIP	Leen De Waele
PRODUCTIE	De Werf en Compagnie Cecilia
SPREIDING	Frans Brood Productions
MET STEUN VAN	Vlaamse Gemeenschap, Provincie Oost-Vlaanderen, Provincie West-Vlaanderen, Stad Brugge, Stad Gent

Compagnie Cecilia

Sint-Salvatorstraat 18 - Gebouw 25 GV
9000 Gent
tel: 09/223 53 82
e-mail: info@compagnie-cecilia.be
www.compagnie-cecilia.be

Kunstencentrum De Werf

Werfstraat 108
8000 Brugge
tel: 050/33 05 29
e-mail: info@dewerf.be
www.dewerf.be

3 JEANINE DECKERS / SOEUR SOURIRE

Soeur Sourire - De Zingende Non, Zuster Glimlach, ... - wordt geboren als Jeanine Deckers in Brussel op 17 oktober 1933. Pas in 1959, ze is dan al zesentwintig, treedt ze in het klooster van de Dominicanessen in Fichermont bij Waterloo. Eerder dat jaar heeft Deckers op een vakantiekolonie de vijftienjarige Annie Pécher leren kennen, haar latere vriendin en levensgezellin. Met haar intrede in het klooster vlucht Deckers weg van de dagelijkse werkelijkheid: van haar werk als lerares plastische kunsten, van haar dwangmatige moeder, van de mogelijkheid een vaste relatie aan te gaan, ...

Deckers kiest voor Fichermont omdat het klooster bekend staat voor zijn progressieve aanpak en een nauwer contact met de gelovigen propageert. In 1960 legt ze haar tijdelijke geloften af waarbij ze de religieuze naam Luc-Gabriël krijgt. Het aanstekelijke gitaarspel en de vrolijke liedjes waarmee de novice haar medezusters verblijdt, winnen ook buiten de kloostermuren aan bekendheid. Het klooster, daarin gevolgd door de kerkelijke overheid, brengt een elpee uit als het middel bij uitstek om de interesse voor het christendom bij een jonger publiek aan te wakkeren.

Platenfirma Philips - een zingende non, een gat in de markt - ruikt commercieel gewin en lanceert Luc-Gabriël onder de artiestennaam Soeur Sourire. De single *Dominique* wordt, eerst in Frankrijk en daarna in België, een hit. De kloosterorde houdt de media op afstand, maar wanneer *Dominique* vier weken de Amerikaanse Top 100 aanvoert is er geen houden meer aan. De internationale pers belegert Fichermont en bombardeert Soeur Sourire tot wereldnieuws. In 1963 wint ze een Grammy award en wordt in Hollywood *The Singing Nun* gedraaid met Debbie Reynolds in de hoofdrol.

Het besloten kloosterleven begint meer en meer te vreten aan zuster Luc-Gabriël. Ze wil haar roeping een hedendaagse invulling geven, haar religieus engagement in de samenleving waarmaken. In 1966 staat de kloosterorde toe dat ze zich, bij wijze van experiment, als lekenzuster in Leuven vestigt. Vanaf dan gaat het van kwaad naar erger. Door haar progressieve doen en laten, verliest ze de steun van de Kerk. Haar commerciële aantrekkingskracht voor media en platenmaatschappij taant. Het platencontract blijkt bovendien afgesloten met de kloosterorde dat niet enkel de winst, maar zelfs de naam Soeur Sourire claimt.

Geschokt door de gebeurtenissen, treedt Deckers definitief uit het klooster en gaat samenwonen met haar jeugdvriendin Annie. Onder de naam Luc-Dominique probeert ze tevergeefs haar carrière opnieuw op de sporen te zetten. De pers schrijft smalend over een 'lesbische' Soeur Sourire. Haar platen worden niet meer gedraaid en een Canadese tournee wordt afgelast, onder meer omwille van haar controversiële uitspraken over anticonceptie, het celibaat en de rol van de Kerk in de samenleving. Wanneer de fiscus achterstallige belastingen verhaalt op de door de kloosterorde geïnde inkomsten, weigert Deckers te betalen. Het resulteert in een aanslepend conflict waarbij de schulden oplopen tot 4 miljoen oude Belgische franken.

Ook met de gezondheid van Soeur Sourire gaat het bergaf. Ze is depressief, verslaafd aan medicijnen, drank en eten en kampt met gewichtschommelingen. Pogingen een comeback te maken, zijn tot mislukken gedoemd - de discoverie van *Dominique* uit 1982 wordt amper opgemerkt. De situatie wordt helemaal wanhopig wanneer *Claire Jolie*, de school voor autistische kinderen die Annie en Jeanine hebben opgericht, failliet gaat. Alle problemen voor ogen, lijkt zelfmoord de enige uitweg. In 1985 maken ze er samen een einde aan. Het testament is geschreven, alle spullen zijn netjes ingepakt en voorzien van instructies. Het koppel ligt begraven in Wavre.

4 IDENTIKIT

MARIJKE PINOY - CONCEPT EN SPEL

Marijke Pinoy vormt samen met Johan Heldenbergh en Arne Sierens het Gentse Compagnie Cecilia. Ze studeerde af aan het Gentse Conservatorium en blikt intussen terug op meer dan twintig jaar loopbaan als actrice met vaak beklijvende vertolkingen. Ze maakt geruime tijd deel uit van Theater Zuidpool waar ze o.a. speelt in *De Soldaat-facteur en Rachel* (1997) en *De drumleraar* (1999). In beide theaterteksten van Sierens acteert Pinoy samen met Jan Steen, met wie ze wel vaker samenwerkt, o.a. in de De Werf-productie *Zwijg Kleine* (1997). Meer recent kennen we de actrice in haar van *Maria Ewigdurende Bijstand* (2004), *Trouwfeesten en processen enzovoorts* (2006) en *Broeders van liefde* (2008).

Met Pinoy telt Compagnie Cecilia een van de zeldzame vrouwelijke theaterregisseurs in haar rangen. Voor haar debuutregie kiest ze voor *Mouchette/Colette* (2001), geschreven door Arne Sierens. Daarna begeeft ze zich aan *Yerma vraagt een toefeling* (2004) en met *Soeur Sourire* (2007) zet ze een stap verder op dat parcours.

Naast haar theaterwerk zien we Pinoy nu en dan op het witte doek. Ze is de tegenspeelster van Nand Buyl in *Vidange Perdue* (2006) van Geoffrey Enthoven en ze speelt de hoofdrol in *Ben X* (2007), het filmdebuut van Nic Balthazar.

CECILIA KANKONDA - SPEL

De Franstalige-Brusselse Cecilia Kankonda is van Congolese afkomst. Via de volgehouden inspanning door (het voormalige) Dito'Dito en de KVS zien we haar gaandeweg ook aan de andere kant van de taalgrens aan het werk. Zo speelt ze bij de KVS mee in *Taxithéâtre* (2002), *Green Light* (2002), *U.N.A. / Unknown Negative Activity* (2004), *Waves* (2004), *Zijden stad* (2004) en *Blinde Liefde / Un Amour Déraisonnable* (2005).

Als zangeres raakt Kankonda bekend met de groep *Zap Mama*, waarvan ze enkele jaren deel uitmaakt. Haar filmdebuut maakt ze met *Pièces d'identités* (1998).

GILLES VANDECAVEYE - SPEL

De zeventienjarige Gilles Vandecaveye speelt al negen jaar piano en basgitaar. Met *De oranje Casuaris* (2005) zet hij zijn eerste stappen op het podium. In *Soeur Sourire* speelt hij voor het eerst samen met zijn moeder, Marijke Pinoy.

Hij speelt mee in enkele kortfilms, maar zijn grootste rol tot nu krijgt hij in *Een ander zijn geluk* (2005) van Fien Troch.

JAN STEEN - COACHING

Jan Steen legt na zijn afstuderen aan het Conservatorium Gent een gevuld theaterparcours af. Hij fungeert als acteur, regisseur, coach en theatermaker bij gezelschappen als Arca, Cie De Koe, DASTHEATER, De Korre, NTG, Theater Zuidpool en De Werf (Brugge).

Steen kruist geregeld het pad van Marijke Pinoy met producties als *Zwijg Klaine* (1997), *De Soldaat-Facteur en Rachel* (1997) en *De Drumleraar / Tambours Battants* (1999).

Voorts speelde hij mee in langspeelfilms (*Daens, Antonia*), werkt voor televisie (*Buiten De Zone, Kulderzipken*) en fungeert als begeleider van Dramaprojecten aan de Hogeschool Gent.

MIRKO BANOVIC - MUZIKALE BEWERKING

Mirko Banovic is de vaste bassist van Arsenal en Arno. Daarnaast treedt hij geregeld aan als gast- en studiomuzikant bij o.a. Pieter-Jan De Smet, Tom Pintens en Laïs.

Banovic leert Marijke Pinoy kennen op de forse tournee van *De drumleraar* (1999), een theaterproductie waarbij de muziek live werd uitgevoerd. De muzikscore voor *Soeur Sourire* is de eerste echte opdracht voor theater.

JOHAN HELDENBERGH - DRAMATURGIE

Johan Heldenbergh vormt samen met Arne Sierens en Marijke Pinoy het vanuit Gent opererende Compagnie Cecilia. Heldenbergh studeert af aan Studio Herman Teirlinck. Na het legendarische *Ten Oorlog* van Tom Lanoye wordt Heldenbergh een van de vaste medewerkers bij Theater Zuidpool. Hij werkt en speelt er vaak samen met Marijke Pinoy en Jan Steen. Met *Mijn Blackie* (1998) komt hij voor het eerst in contact met Arne Sierens. De kruisbestuivingen van toen krijgen jaren later hun beslag in *Maria Eeuwighdurende Bijstand* (2004), *Trouwfeesten en Processen enzovoorts* (2006) en *Broeders van liefde* (2008) waarin Heldenbergh telkens zij aan zij werkt met Pinoy en Sierens. Een krachttoer is *Massis, the musical* (2003) die Heldenbergh zelf schrijft, regisseert en speelt.

Van televisie en film kennen we Heldenbergh van *Ons geluk* en *Antonia's Line* van Marleen Gorris, *Any Way the Wind Blows* van Tom Barman en *Steve + Sky* van Felix van Groeningen.

LUC MADDELEIN - RESEARCH

Luc Maddelein is beroepshalve educatief medewerker bij de culturele organisatie Curieus West-Vlaanderen en Soeur Sourire-expert bij uitstek. In 2005 publiceert hij samen met jeugdschrijfster Leen van den Berg de biografische roman *Soeur Sourire - Zie me graag* over het leven van Soeur Sourire.

Maddelein staat in voor de research voor de productie. Wanneer hij in 2005 een kranteninterview met Marijke Pinoy leest, weet hij het zeker: *'Dit is de actrice die Soeur Sourire op de planken moet brengen'*. Een paar dagen later legt hij Pinoy uit waarom dit verhaal haar als een tweede huid zou passen.

Straks zal Maddelein 20 jaar bezig zijn het levensverhaal van Soeur Sourire verfilmd te krijgen. Een parcours met veel hindernissen, maar als alles naar wens blijft verlopen, wordt de film in de loop van 2008 gedraaid. Stijn Coninx neemt de regie voor zijn rekening en Cecile de France speelt de hoofdrol.

COMPAGNIE CECILIA & DE WERF - DE PRODUCENTEN

Compagnie Cecilia (Gent) bundelt het talent van Marijke Pinoy, Johan Heldenbergh en Arne Sierens. Ze kruisen al sinds halfweg de jaren negentig geregeld elkaars pad. Het collectief gemaakte *Maria Eeuwigdurende Bijstand* (2005) vormt voor de drie theatermakers de katalysator voor wat begin 2006 uitmondt in Compagnie Cecilia.

Binnen Compagnie Cecilia wisselen de drie de artistieke verhoudingen af. De ene keer neemt Heldenbergh het voortouw, zoals bij *Massis the musical* (2003) of *The Cover Ups of Alabama* (2008). Een andere keer is actrice-regisseur Pinoy aan zet, zoals bij *Soeur Sourire* (2007). Dan weer draagt schrijver-regisseur Sierens de artistieke eindverantwoordelijkheid, zoals bij *Trouwfeesten en proessen enzovoorts* (2006) en *Broeders van liefde* (2008).

'*Wij zijn atleten van het hart*', omschrijven de drie artiesten zichzelf en dat vormt meteen het handelsmerk van hun Compagnie Cecilia.

Het verhaal van **De Werf** (Brugge) begint in 1986 met de overname van Theater 19, een bouwvallig theater, gelegen in de Werfstraat. De naam ligt dus voor de hand: De Werf. Het is ook lange tijd een werf, maar daar komt snel een andere betekenis bij: De Werf wil ook in het theaterlandschap de plaats innemen van het experiment, van een werk- of werfplaats met beginnende en jonge theatermakers.

De Werf heeft seizoen 07-08 zijn tweede lustrum gevierd. In die ruim twintig jaar is De Werf een bijzonder belangrijke speler geworden in het regionale en Vlaamse cultuurleven. Een super bedrijvig centrum dat in al die jaren meer dan tweeduizend concerten en theatervoorstellingen bracht, voor het overgrote deel creaties die op weinig andere plaatsen te zien waren. Dikwijls jonge theatermakers die hun eerste professionele stappen zetten, of de rusteloze generatie veertigers, vijftigers, steeds op zoek naar vernieuwende producties. Met de komst van de repetitie- en creatieruimte De Groenplaats in 2002 als motor van de theaterproductiepool, staat De Werf nu garant voor een 10-tal eigen producties en coproducties per jaar. De Groenplaats is de plek waar De Werf producties ontstaan: van improvisaties, tot repetities en decorbouw. Het is het onderzoekslabo waar jonge podiumkunstenaars carte blanche krijgen voor een eigen artistiek parcours.

Doorheen de jaren is De Werf ook uitgegroeid tot een jazzcentrum. De Werf heeft een florierend eigen jazzlabel, een tweejaarlijks jazzfestival, de programmering van tal van nationale en internationale namen uit de jazzwereld en stond mee aan de wieg van *JazzLab Series* en de *Flemish Jazz Meeting* ter promotie van Belgische jazzmuzikanten.

5 INSPIRATIEBRONNEN - MARIJKE PINOY OVER SOEUR SOURIRE

OVER JEANINE DECKERS, ALIAS SOEUR SOURIRE

Ik kende Soeur Sourire eigenlijk alleen maar van haar hit *Dominique*. **Luc Maddelein**, die geobsedeerd is door Soeur Sourire, bracht mij op het spoor. Toen hij een kranteninterview met mij las over *Yerma vraagt een toefding*, zag hij in mij de geknipte persoon om een theaterstuk te maken rond Jeanine Deckers. Pas na het lezen van zijn roman over het leven van Soeur Sourire raakte ik gefascineerd.

Ik stootte op de dagboeken waarin Jeanine Deckers of Soeur Sourire de gebeurtenissen uit haar leven neerpente. Die dagboeken fascineerden mij nog meer. Los van enige interpretatie, *voelde* ik haar denken, haar visie, haar gevoelens, haar drijfkracht. De Zuster Glimlach die zei dat ze nooit glimlachte; die keerzijde van de medaille boeide me en, meer bepaald, de bedenkelijke rol van Kerk en media in het intriese levensverhaal.

De Kerk wist zich geconfronteerd met leegloop en zag in de gitaartokkelende, onwetende non een manier om mensen weer goesting te doen krijgen in het geloof. Soeur Sourire zong gewone liedjes en zou het geloof weer dichterbij de mensen brengen. Platenmaatschappij Philips van haar kant heeft miljoenen aan haar verdiend terwijl zij alles heeft moeten afstaan aan het klooster.

Eenmaal ze het klooster definitief verlaten had, heeft ze nooit meer haar succes als 'gesluierde' non kunnen evenaren. Maar ze is wel wereldberoemd geweest in die 'verpakking'. De internationale pers streek neer in Fichermont en *brak het kot af* om haar te kunnen interviewen. Terwijl ze niet mocht geïnterviewd worden. Ze moest nederig blijven. Toen ze de omvang van haar roem begon te beseffen, was ze tegelijk alles kwijt.

Later maakt ze nog een comebacktournee in Canada. Ze had verwacht dat er heel veel fans zouden opdagen, maar er was bijna niemand. De voorziene grote concertzalen waren onder druk van de Kerk geannuleerd. Ze heeft toen opgetreden in een groezelig achterafzaaltje met in het voorprogramma paaldanseressen. Met behulp van een *trucklading* aan pillen is ze die twee maanden doorgekomen. Zelf zag ze het als een missie. Ik vind dat een heel schrijnend beeld.

OVER HET HOOFDPERSONAGE, JEANINE VAN DEN BULCKE

Oorspronkelijk wou ik zelf het personage Soeur Sourire spelen. Die aanpak heb ik snel laten varen voor een personage dat haar dichterbij op het vel zit. Ik kruip in de huid van Jeanine van Den Bulcke, een *diehard* fan van Soeur Sourire. Jeanine zit aan de grond en is sociaal erg gehandicapt. Haar contact met de buitenwereld is minimaal. Ze klampt zich vast aan haar geloof en, meer nog, aan haar idool Soeur Sourire.

Met dat personage van Jeanine zocht en zoek ik de meest extreme invalshoeken op. Dingen die ik nog nooit aangegaan ben, kon ik nu uitproberen. Het intrigeert mij, bijvoorbeeld, dat iemand zo geïsoleerd kan geraken dat die een exorbitant gedrag aanneemt om überhaupt nog te kunnen opvallen. De eenzame, krampachtige zoektocht naar een vorm van familie kon ik veel beter benaderen via het personage van Jeanine, dan via de reconstructie van een zingende non.

Jeanine heeft voor zichzelf uitgemaakt dat Soeur Sourire, net als zijzelf, het slachtoffer is van een complot. Vanuit die overtuiging begint ze haar leven in te richten naar dat van Jeanine Deckers.

Naar haar voorbeeld wil ze iets goed doen in het leven. Ze neemt twee vluchtelingen in huis. De eerste vluchteling is Donatienne (gespeeld door **Cecilia Kankonda**) uit Congo die hier wil komen studeren. De tweede vluchteling is Dominique (gespeeld door **Gilles Vandecaveye**), een weeskind uit Bosnië waar Jeanine eigenlijk geen raad mee weet. De vluchtelingen vormen een soort artificiële familie voor Jeanine, haar eigen kloosterorde die dé missie zal voltrekken.

Over de muziek en de soulmates

Zelf ben ik geen begenadigd zangeres, maar de liedjes van Soeur Sourire wou ik absoluut meenemen omdat die zo belangrijk in haar leven zijn. Met **Mirko Banovic** en Cecilia Kankonda werkte ik die muzikale component verder uit.

Met Mirko heb ik eerder samengewerkt voor de theaterproductie *De Drumleraar / Tambours Battants*. Wij hebben toen heel veel samen getoerd en ik ben hem blijven volgen. In 2006 was ik gastcurator op Theater Aan Zee (Oostende) en ik vroeg de muzikanten van de vaste festivalband een nummer van Soeur Sourire te bewerken. Mirko bewerkte twee liedjes en dat beviel hem en mij zodanig dat ik hem betrok bij het verdere opzet.

Cecilia is een geofende zangeres en in eerste instantie wou ik haar vooral in die kwaliteit mee op scène. Al snel spitte ze als actrice vanuit haar Congolese achtergrond een tweede verhaallaag naar boven. Het tijdperk van Soeur Sourire is er ook een van geldstromen naar de missies: wij moesten hier het spaarpotje bij de beenhouwer vullen met 5 frank of wat zilverpapier waarmee de missionarissen ginder de 'zwartjes' gingen bekeren. Cecilia zit tussen die twee culturen in. Haar vader woont in Afrika en haar moeder woont hier. Zij is daar geboren en als jong meisje naar hier gekomen. Ze woont nu in Brussel maar is nog steeds gefascineerd door haar roots. Die onderliggende laag, die van het 'missioneringswerk' ook, zit mee in de voorstelling.

Los van de muzikale inbreng maakte ik met **Johan Heldenbergh** in een vroeg stadium een soort dramaturgisch stramien op basis van het materiaal dat ik tot dan verzameld had. Daarmee ging ik verder aan de slag. Voor de eindrepetities vroeg ik dan weer **Jan Steen** om ons, de drie acteurs, spelmatig te coachen.